

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

М. Г. СТАНЧЕВ

ОСНОВИ ДИПЛОМАТІЇ

Навчально-методичний посібник
для студентів V курсу історичного факультету
денного відділення зі спеціальності «Всесвітня історія»
спеціалізації «Нова та новітня історія»

Харків – 2015

УДК 311.7(075.8)
ББК 66.49я73
С 76

Рецензенти:

С. В. Потрашков – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України і всесвітньої історії Харківської державної академії культури;
О. О. Тортика – доктор історичних наук, професор кафедри музеєзнавства і пам'ятниковознавства Харківської державної академії культури.

*Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 2 від 3 грудня 2014 року)*

Станчев М. Г.

С 76 Основи дипломатії : навчально-методичний посібник [для студентів V курсу історичного факультету денного відділення спеціальності «Всесвітня історія» спеціалізації «Нова та новітня історія»] / М. Г. Станчев. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 56 с.

У виданні надано загальну схему вивчення спецкурсу: зміст, завдання для самостійної роботи, питання до контролю й іспиту, критерії оцінювання знань, методичні рекомендації до кожної з тем. Представлені джерела та література сприятимуть кращому засвоєнню матеріалу програми та отриманню студентами системних знань.

УДК 311.7(075.8)
ББК 66.49я73

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2015
© Станчев М. Г., 2015
© Дончик І. М., макет обкладинки, 2015

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ I. Мета та завдання спецкурсу	6
1.1. Мета та завдання.....	6
1.2. Опис курсу.....	7
1.3. Структура навчальної дисципліни.....	8
Розділ II. Зміст лекційної частини спецкурсу та методичні рекомендації до навчальної дисципліни	9
<i>Змістовий модуль 1. Історія та теорія дипломатії</i>	9
2.1 Тема 1. Дипломатія й міжнародне право	9
2.2. Вступ до дисципліни. Предмет та структура курсу.....	9
2.3. Дипломатія та дипломатичні відносини: системні поняття.....	10
2.4. Офіційні (традиційні) різновиди дипломатії.....	11
2.5. Неофіційні (нетрадиційні) різновиди дипломатії.....	12
2.6. Багатостороння дипломатія й дипломатія ad hoc (спеціальні місії) як особливи види дипломатії.....	13
2.7. Виникнення, розвиток та перспективи міжнародного права.....	13
2.8. Право зовнішніх зносин.....	14
2.9. Тема 2. Історичні типи дипломатії	15
2.10. Від міфології до історії: грецький тип дипломатії.....	15
2.11. Римська та візантійська епоха в історії дипломатії.....	16
2.12. Італійська дипломатична система.....	16
2.13. Французький метод та стиль дипломатії.....	17
2.14. Тема 3. Розвиток теорії та практики дипломатії (ретроспективний аналіз)	18
2.15. Основні періоди в розвитку теорії дипломатії.....	18
2.16. Дипломатія нового й новітнього часу.....	18
2.17. Принципи й доктрини в теорії дипломатії.....	18
2.18. Тема 4. Україна як учасник міжнародних зносин	19
2.19. Становлення української дипломатії: історичний екскурс.....	19
2.20. Основні напрями зовнішньої політики сучасної України.....	20
Контрольні питання до модулю 1.....	22
<i>Змістовий модуль 2. Основи дипломатичної та консульської служби</i>	23
2. 21. Тема 5. Дипломатична та консульська служба	23
2.22. Дипломатична служба: системні поняття.....	23
2.23. Система органів, структура й особливості дипломатичної служби... ..	23
2.24. Консульська служба. Віденська конвенція про консульські зносини	24
2.25. Консульські відносини України з зарубіжними країнами.....	25

2.26. Тема 6. Дипломатичне представництво та його міжнародно-правовий статус.....	26
2.27. Поняття дипломатичного представництва, його функції та завдання	26
2.28. Посол і дипломатичний склад посольства та його структура	27
2.29. Основні напрями й форми роботи дипломатичного представництва	28
2.30. Особливості роботи у спеціальних місіях і представництвах міжнародних організацій.....	29
2.31. Тема 7. Іноземні дипломатичні служби.	
Дипломатія іноземних держав.....	30
2.32. Особливості Міжнародної цивільної служби (далі – МЦС)	31
2.33. Дипломатія та дипломатичні служби Великої Британії та Франції	31
2.34. Дипломатія та дипломатичні служби Німеччини, Італії, Ватикану та Іспанії.....	32
2.35. Особливості дипломатії малих європейських країн: Швейцарія, Нідерланди, скандинавські, прибалтійські та балканські держави...	36
2.36. Нова Європейська дипломатична служба (European External Action Service - EEAS)	37
2.37. Дипломатія та дипломатичні служби США, Канади, Австралії та Латинської Америки.....	39
2.38. Особливості дипломатії країн Азії й Африки.....	41
2.39. Дипломатія Росії та країн СНД.....	43
2.40. Тема 8. Міжнародні організації та їх значення у дипломатичних відносинах.....	44
2.41. Виникнення міжнародних організацій.....	44
2.42. Роль сучасних міжнародних організацій у світі.....	44
Контрольні питання.....	46
Розділ III. Самостійна робота, методи навчання та контролю.....	47
Розділ IV. Рекомендовані джерела та література.....	50